

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2To/38/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8219010305
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivo Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8219010305.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Iva Maruščáka a sudcov JUDr. Petra Tobiaša a JUDr. Moniky Halkociovej, na verejnom zasadnutí konanom dňa 16.11.2021, v trestnej veci proti obžalovanej X. U. pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b/, ods. 3 písm. a/ Tr. zákona, o odvolaní obžalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bardejov sp. zn. 4T/23/2019 zo dňa 04.08.2020, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), e), ods. 2 Tr. poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

obžalovanej X. U., rod. U., nar. XX.XX.XXXX v X.,
trvale bytom Z., ul. W. rad č. XX, okres
X.,

u k l a d á :

Podľa § 211 ods. 3 Tr. zákona, § 37 písm. h) Tr. zákona a § 38 ods. 2, 4 Tr. zákona s ú h r n n ý trest odňatia slobody v trvaní 24 (dvadsaťštyri) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zákona obžalovanú pre výkon trestu z a r a d ť u j e do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zákona z r u š u j e výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 18.11.2020 sp. zn.1T/27/2020, ktorým bola obžalovaná uznaná vinnou zo spáchania prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Tr. zákona, za čo jej súd uložil trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 2 (dvoch) rokov, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom uznal súd prvého stupňa obžalovanú X. U. vinnou zo spáchania prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b/, ods. 3 písm. a/ Tr. zákona a to na tom skutkovom základe, že

ako zákonná zástupkyňa G. U., nar. XX.XX.XXXX, žiačky Základnej školy v Z. si voči svojej dcére zanedbávala svoje zákonné povinnosti rodiča tým, že v školskom roku 2017/2018 v období od 04.03.2018 do 29.06.2018 jej dcéra G. bezdôvodne vymeškala 109 neospravedlnených vyučovacích hodín a v školskom roku 2018/2019 v období od 01.09.2018 do 24.01.2019 vymeškala 271 neospravedlnených vyučovacích hodín, na viaceré upozornenia zo Základnej školy v Z. nereagovala, k náprave nedošlo a o výchovu a zabezpečenie dochádzky do školy svojej dcéry sa nestarala.

Za to jej súd podľa § 211 ods. 3 Tr. zákona, § 37 písm. m/ Tr. zákona a § 38 ods. 4 Tr. zákona trest odňatia slobody v trvaní 24 (dvadsať štyri) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zákona obžalovanú pre výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala obžalovaná X. U. písomne odôvodnené odvolanie, avšak len čo do výroku o treste. Po rekapitulácii výroku odvolaním napadnutého rozsudku uviedla, že je matkou dvoch detí, syn už je dospelý a dcéra bude mať septembri 17 rokov. Súčasne sa stará aj o svoju matku, ktorá má 65 rokov a zdravotné problémy, čo znamená, že potrebuje jej celodennú pomoc. Jej manžel G. U. mal dňa 18.08.2020 nastúpiť do výkonu trestu odňatia slobody vo výmere 14 mesiacov, čo znamená, že ak by aj ona mala nastúpiť do výkonu trestu, deti by ostali samé a nevedeli by sa sami o seba postarať, resp. by neboli kontrolované. Vzhľadom na uvedené, požiadala súd o posúdenie jej situácie a zváženie premeny trestu na trest povinnej práce.

Na základe včas podaného odvolania oprávnenou osobou postupoval krajský súd v intenciách ust. § 317 ods. 1 Tr. poriadku, podľa ktorého ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupov konania, ktoré im prechádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku.

Vzhľadom na to, že krajský súd v prejednávanej veci nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku, preskúmaval len napadnutý výrok rozsudku, teda výrok o treste a po takomto preskúmaní dospel k nasledovným záverom.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, ktoré skutočnosti vzal súd prvého stupňa do úvahy pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu v čase vyhlásenia odvolaním napadnutého rozsudku.

Ako je totižto zrejme z výroku tohto rozsudku, krajský súd musel reagovať na skutočnosť, ktorá nastala počas prebiehajúceho odvolacieho konania, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Bardejov zo dňa 18.11.2020 sp. zn. 1T/27/2020, ktorým bola obžalovaná X. U. odsúdená (skutok od 02.09.2019-31.01.2020) pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b/ Tr. zákona, za ktorý jej súd uložil trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 2 (dvoch) rokov a teda v posudzovanom prípade vznikli dôvody pre uloženie súhrnného trestu podľa § 42 ods. 1, 2 Tr. zákona, keďže skutku v posudzovanom prípade sa obžalovaná dopustila skôr, ako bola odsúdená za iný trestný čin.

Dokazovanie preto v tomto smere tak, ako ho vykonal okresný súd (v čase vyhlásenia rozsudku), bolo vykonané v potrebnom rozsahu a vytvorilo spoľahlivý podklad pre rozhodnutie o druhu o výmere trestu v posudzovanom prípade. Okresný súd ustálil existenciu poľahčujúcich a priťažujúcich okolností (§ 36, § 37 Tr. zákona, v prospech priťažujúcich podľa § 37 písm. m/ Tr. zákona bola už za trestný čin odsúdená, čo si krajský súd osvojiť nemohol, keďže v prípade všetkých odsúdení obžalovanej pred spáchaním skutku v posudzovanom prípade sa na obžalovanú hľadí, ako by odsúdená nebola, no súčasne sám krajský súd zistil, že sú plnené podmienky pre priznanie priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h/ Tr. zákona, spáchala viac trestných činov) a v nadväznosti na to, vzhľadom na ich ustálený pomer súlade so zákonom (§ 38 ods. 2, 4 Tr. zákona) u obžalovanej určil trestnú sadzbu, v rámci ktorej potom určil druh a výmeru trestu v zmysle základných hľadísk a kritérií (§ 34 ods.1, ods. 4 Tr. zákona) rozhodných pre naplnenie účelu trestu zohľadňujúc pri tom aj pravidlo (ust. § 34 ods. 3 Tr. zákona), že trest má postihovať len páchatela tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Zohľadňujúc doposiaľ uvedené v súhrne, krajský súd konštatuje, že v danom prípade, aby mohol ustáliť záver, že trest tak, ako bol uložený okresným súdom, je trestom zákonným, ktorý zodpovedá plne zásadám pre ukládanie trestov a odráža závažnosť protiprávneho konania obžalovanej X. U., okolnosti, za ktorých sa skutku dopustila, ako aj samotnú osobu obžalovanej, mal za to, že bolo na mieste obžalovanej - aj po zohľadnení (trestného činu) a výmery zrušeného trestu odňatia slobody v rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 18.11.2020 sp. zn. 1T/27/2020 - ukladať ako druh trestu

- trest odňatia slobody spojený s jeho výkonom vo výmere 24 (dvadsaťštyri) mesiacov so zaradením pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, čo bol aj dôvod pre zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku vo výroku o treste postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d/, e/, ods. 2 Tr. poriadku.

V reakcii na odvolacie námietky obžalovanej, len v stručnosti považuje za potrebné opätovne z obsahu vykonaného dokazovania sumarizujúc podstatné skutočnosti poukázať na nasledovné.

Z odpisu registra trestov vyplýva, ako to správne ustálil aj súd prvého stupňa, že obžalovaná bola okrem iného pred spáchaním žalovanej trestnej činnosti 9-krát súdne trestaná, z toho jedenkrát za totožnú trestnú činnosť (OS Bardejov sp. zn. 2T184/2017) ako v posudzovanom prípade a teda ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 Tr. zákona, za čo je bol uložený trest odňatia slobody nespojený s jeho výkonom na určenú skúšobnú dobu. V ďalších šiestich prípadoch bola odsúdená pre trestný čin krádeže podľa § 212 Tr. zákona, pričom v dvoch prípadoch jej už bol ukladaný aj trest spojený s jeho výkonom (nepodmienečný). Pri ostatnom odsúdení (trestný rozkaz OS Bardejov sp. zn. 0T/7/2019 z 14.02.2019) pred spáchaním skutku v posudzovanom prípade, jej bol dokonca uložený aj trest povinnej práce, ktorý aj riadne vykonala.

Opierajúc sa o uvedené, krajský súd má zato, že v prípade obžalovanej X. U. ide o zjavnú recidívu v páchaní trestnej činnosti, na čo nemôže mať vplyv ani skutočnosť, že u obžalovanej platí, že vo všetkých uvádzaných deviatich záznamov registri trestov platí fikcia neodsúdenia a teda hľadá sa na ňu, ako keby odsúdená nebola, pretože „zahľadenie odsúdenia“ nemá vplyv na skutočnosť, že sa dopustila protiprávneho konania a to v takej intenzite, že naplnila skutkovú podstatu niektorého z trestných činov uvedených v osobitnej časti Trestného zákona, pre ktorý bola právoplatným rozhodnutím súdu uznaná vinnou, pričom sa žiada zdôrazniť, že dominovala v predchádzajúcom období predovšetkým úmyselná majetková trestná činnosť.

V osobe obžalovanej teda ide aj o špeciálnu recidivistku, ktorá sa opakovane dopúšťa totožného trestného činu (nielen krádeže, ale aj ohrozovania mravnej výchovy mládeže), čo naznačuje, že má ľahostajný prístup k dodržiavaniu všeobecne záväzných právnych predpisov (zákonov) a všeobecne akceptovaných pravidiel správania sa a je neschopná poučiť sa zpred tým uložených trestov nespojených s priamym odňatím slobody.

Krajský súd tiež považuje za potrebné zdôrazniť, že na obžalovanú v rámci predchádzajúcich odsúdení, v ktorých dominovali tresty odňatia slobody podmienené a bolo pôsobené aj trestom povinnej práce, čo zjavne na ňu nemalo požadovaný želaný výchovný účinok a obžalovaná sa aj napriek tomu ďalšej a to rovnakej trestnej činnosti dopustila. Niet preto reálneho dôvodu sa domnievať, že práve tentokrát už trest, ktorý nebude spojený s priamym odňatím slobody, bude trestom na nápravu obžalovanej a na ochranu spoločnosti trestom postačujúcim a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že v súčasnosti sa musí starať o chorú matku, resp. dnes už plnoletú dcéru.

Okrem výrazne negatívneho hodnotenia osoby obžalovanej, je potrebné ešte zdôrazniť, že v čase, kedy sa mala dopúšťať žalovanej trestnej činnosti v posudzovanom prípade, mala už z minulosti priamu skúsenosť s trestným stíhaním pre žalovanú trestnú činnosť a vedela teda, že sa dopúšťa takýmto správaním protiprávneho konania, aj napriek tomu nezriadila nápravu, resp. nepožiadala o pomoc príslušné orgány (sociálna kuratela, samotná škola, ktorú navštevovala maloletá), nakoľko ako na svoju obranu tvrdila, že maloletá ju odmietala počúvať, rešpektovať.

Naopak zo správ sociálnej kurately, ale predovšetkým školy, ktorú maloletá navštevovala, je zrejmé, že jej spolupráca bola so školou len minimálna, nereagovala na výzvy, nezúčastňovala sa rodičovských združení. Inak povedané, zjavne nejavila záujem o riadnu dochádzku maloletej do školy a teda o jej riadnu výchovu. Uvedené svedčí o tom, že jej správanie predtým ako začala vykonávať v inej trestnej veci za totožnú trestnú činnosť trest nespojený s odňatím slobody, nesvedčilo o tom, aby mala úprimný záujem pre zmenu svojho správania, ale aj správania maloletej.

Krajský súd považuje za potrebné ešte zdôrazniť, že objektom posudzovaného trestného činu ohrozovania mravnej výchovy mládeže § 211 Tr. zákona je záujem na riadnej výchove osôb mladších ako osemnásť rokov.

Pod pojmom záhaľčivý život sa rozumie parazitný spôsob života (páchanie trestnej činnosti, žobranie, skryté formy sexuálnych služieb ako zdroj príjmov, pričom sa sem zaraďuje aj dlhšie trvajúce záškoláctvo).

O umožnenie viesť záhaľčivý alebo nemravný život pôjde vtedy, ak sa osobe mladšej ako osemnásť rokov vytvoria podmienky na vznik nežiaducich návykov a sklonov (napr. ponechanie dieťaťa výchove ulicou, umožnenie dlhodobejšieho záškoláctva a pod.).

Krajský súd tiež uvádza, že cieľom alternatívnych trestov (medzi ktoré považujeme také druhy trestov, ktoré nie sú spojené s uložením trestu odňatia slobody spojeného s jeho výkonom páchatel'a) je ponechať odsúdeného na slobode a uložiť mu taký druh trestu, ktorý bude pôsobiť preventívne proti páchaniu ďalšej trestnej činnosti, ochráni spoločnosť a v neposlednom rade uspokojí záujmy obetí trestného činu. Takéto tresty by mali upevniť v páchatel'ovi návyky a postoje potrebné k vedeniu riadneho života.

Pokiaľ obžalovaná od roku 1998 má deväť záznamov v odpise registra trestov, z toho v posledných desiatich rokoch záznamov päť (od roku 2011), pričom len v dvoch prípadoch jej súd uložil trest odňatia slobody spojený s jeho výkonom a ona sa opakovane aj naďalej dopúšťala protiprávneho konania - cieľ (či filozofia) aplikácie alternatívnych trestov nebol zjavne v prípade obžalovanej X. U. ani len zďaleka dosiahnutý.

Z pohľadu doposiaľ uvedeného, krajský súd potom prihliadajúc na jednotlivé hľadiská ukladania trestu, vyplývajúce z ust. § 34 Tr. zákona, ktorými sú spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútky, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatel'a a jeho pomery, možnosti jeho nápravy, majúť na zreteli aj už spomenutý účel trestu, vyplývajúci z ust. § 34 ods. 1 Tr. zákona a to ochranu spoločnosti pred obžalovaným tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a to, že trest má súčasne iných odradiť od páchania trestných činov a má zároveň vyjadrovať aj morálne odsúdenia páchatel'a spoločnosťou, dospel k záveru, zohľadňujúc nepriaznivú prognózu nápravy obžalovanej, ktorá nebola schopná sa poučiť z doteraz uložených trestov, jej uložil trest odňatia slobody tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku a je trestom pre nápravu obžalovanej tak z hľadiska individuálnej ako aj generálnej prevencie podľa krajského súdu trestom primeraným.

Krajský súd pri určovaní spôsobu výkonu uloženého trestu u obžalovanej určil ústav na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, keďže pred spáchaním skutku v posudzovanom prípade bola v posledných 10-tich rokoch vo výkone trestu odňatia slobody tak, ako to predpokladá ust. § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zákona.

Toto boli podstatné dôvody, pre ktoré krajský súd zrušil postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d/, e/, ods. 2 Tr. poriadku napadnutý rozsudok vo výroku o treste a sám obžalovanej X. U. trest uložil tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.